

Bilag 1. Baggrundsnotat i sag 24/2669

Mål for vedvarende energi

Svendborg Kommune har med Klimahandleplan 2022 vedtaget et delmål om blandt andet at opnå 100% vedvarende energi anvendt i kommunen som virksomhed i 2030. Dette mål er implementeret i indsats nr. N4, *Kommunale bygninger uden fossil energi*, hvor en af handlingerne omfatter en konvertering af olie- og naturgasfyr til varmepumper på kommunale bygninger.

Ifølge Klimahandleplan 2022 vil Svendborg Kommune, de steder, hvor fjernvarmeforsyning ikke er en mulighed, arbejde for at udbrede andre fælles eller individuelle løsninger baseret på eksempelvis varmepumper, jordvarme eller solceller, og kommunen vil understøtte og facilitere lokale initiativer, hvor det er muligt.

Varmeplan

Den 20. december 2022 godkendte Kommunalbestyrelsen Varmeplan 2030, der afgrænser områder i Svendborg Kommune med fjernvarmepotentiale, som kommunen vil arbejde for at realisere i samarbejde med fjernvarmeselskaber. Der forventes at blive politisk behandlet en revideret Varmeplan 2030 i løbet af august 2024 med en klarere tidsramme for fjernvarmeudvidelsen hos de eksisterende fjernvarmeselskabers gasforsynede nærområder. Til at understøtte denne revisionsproces af varmeplanen, har kommunalbestyrelsen truffet en beslutning d. 30. januar 2024 om en støttemodel med påbudsmuligheder for de eksisterende fjernvarmeselskaber. Dette vil bidrage til at skabe hurtigere afklaring omkring fjernvarmepotentialet.

Kollektiv energiforsyning – minimum tilslutningsgrad

I områder, hvor bygningsmassen er tæt, kræves som udgangspunkt en tilslutningsgrad på omkring 70%, før at en konvertering i et potentielt fjernvarmeområde er mulig. Ved termonet, som er bedst egnet i områder med en kombination af tæt og spredt bebyggelse, kræves en tilslutningsgrad på omkring 30-50%. Dermed vil en konvertering til fjernvarme, som udgangspunkt konvertere en større volumen til grøn energi samtidig, og dermed medføre en større CO₂-reducerede effekt, end en termonetløsning med en lavere tilslutningsgrad. Sidstnævnte kan dog som nævnt variere.

Såfremt der ikke etableres fjernvarmeanlæg eller termonet, og der ikke er umiddelbar udsigt til en konvertering i et lokalområde indenfor en nærmere tidshorizont, vil borgere, i nogle tilfælde, som et alternativ, vælge at udskifte deres olie- eller gasfyr til en individuel varmepumpe. Hvis mere end ca. 30 % af bygningsmassen i et område har nået at konvertere til individuelle varmepumpe, inden der bliver igangsat et fjernvarmeprojekt, vil det som udgangspunkt ikke være muligt, at få en tilslutningsgrad på de krævede 70% til et fjernvarmeprojekt. Dette skyldes, at det økonomiske incitament i at koble sig på et kollektivt forsyningsnet ikke vil være til stede længere for så vidt angår de husstande, der allerede har investeret i en individuel varmepumpe.

Det samme gør sig gældende for det økonomiske incitament til at koble sig på et kollektivt termonet, om end, at tilslutningsgraden her kun behøver at udgøre 30 – 50 %. Denne løsning er dermed ikke lige så sårbar over for, at der installeres individuelle varmepumper i et område.

Grundet ovenstående forhold, vil konvertering til fjernvarme eller termonet stå stærkere, jo lavere en andel af bebyggelser, der har konverteret til individuelle varmepumper i et givent kollektivt varmforsyningsområde.

Kommunal tilslutning til et fjernvarmeprojekt

For varmeområdet kan det være en barriere, hvis mange borgere i et område har nået at skifte til en individuel varmepumpe, inden fjernvarmeprojektet realiseres, hvormed det økonomiske grundlag forsvinder. Det samme gør sig gældende for de kommunale bygninger, hvor en manglende kommunal tilslutning til fjernvarmeanlægget, oftest vil fjerne en stor del af det økonomiske grundlag for oprettelsen af et fjernvarmeselskab. Dette skyldes at kommunen med de mange kvadratmeter der rådes over, ofte vil aftage en så stor mængde varme, at kommunen i det enkelte projekt betragtes som en storforbruger. Økonomien i oprettelsen af fjernvarmeselskabet vil derfor i de fleste tilfælde være afhængig af en kommunal tilslutning.

Nuværende praksis

I praksis udmøntes målene om at omstille til vedvarende energi for kommunale bygninger i 2030 og målet om at etablere fjernvarmforsyning i kommunen ved, at kommunen vurderer fjernvarmepotentialet i hvert enkelt område af kommunen. Dette sker på baggrund af en økonomiske analyse, og ud fra om der er etableret et fjernvarmeselskab eller lokale arbejdsgrupper i området.

Svendborg Kommune tilslutter sig fjernvarmforsyning, hvor dette kan lade sig gøre, det vil sige i takt med at de enkelte områder i varmeplanen godkendes til fjernvarmforsyning gennem konkrete projektforslag, og i det omfang kommunen kan godkende økonomien i forbindelse med tilslutning.

Svendborg Kommune konverterer bygninger, beliggende i områder med lavt fjernvarmepotentiale, til individuelle varmepumper først. I områder, hvor der derimod vurderes at være et vist potentiale for fjernvarme, afventer kommunen at etablere varmepumper indtil en yderligere afklaring af fjernvarmepotentialet er opnået. Dette kan både være i områder, hvor der endnu ikke enten er etableret et fjernvarmeselskab eller er dannet en lokal arbejdsgruppe. Dette er for at bibeholde muligheden for senere at kunne tilslutte sig det potentielle fjernvarmeprojekt.

Erfaringer viser, at det oftest tager flere år fra det første borgermøde omkring oprettelsen af et fjernvarmeselskab til selskabet er i drift. Da der ikke gælder nogen frist for de enkelte varmeområder til at oprette fjernvarmeselskaber, er det uvist, hvornår der opnås afklaring omkring, hvilke områder der i fremtiden skal etableres fjernvarme eller anden kollektiv energiforsyning i. Dermed er det på nuværende tidspunkt også uvist hvilke kommunale bygninger, der skal tilkobles fjernvarme eller installeres varmepumper i de kommende år.

Fremdrift

Svendborg Kommune er i gang med at konvertere til vedvarende energi på kommunale bygninger. På nuværende tidspunkt har 36 % af de potentielle konverteringsprojekter fået opsat varmepumper. Med den nuværende praksis, hvor kommunen afventer afklaring af fjernvarmepotentialet, vurderes det derfor ikke som værende realistisk, at der i alle tilbageværende områder,

hvor kommunen har bygninger, bliver etableret og idriftsat fjernvarmeselskaber, som kommunens bygninger kan blive tilsluttet inden udgangen af 2029.